

**ПОТРЕБНОСТ ОТ ОБУЧЕНИЕ НА МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ РАБОТЕЩИ В
ДЕТСКИ СЕКТОРИ, ОТНОСНО СПЕЦИФИЧНИТЕ ГРИЖИ ЗА ДЕЦА С
УВРЕЖДАНЯ**

Диана Иванова*, Антоанета Терзиева, Галина Чанева****

**Медицински Факултет, СУ "Св. Климент Охридски", УБ Лозенец, ул. Козяк 1,
п.к.1407,София, България, e-mail: dkg@mail.bg*

***Медицински Университет, Факултет по обществено здраве – п.к. 1527 София, България,
ул. „Бяло море“ № 8, e-mail: terzieva_antoaneta@abv.bg, galchan@abv.bg*

**NEED TRAINING NURSES WORKING IN THE CHILDREN SECTOR ABOUT
SPECIFIC CARE FOR CHILDREN WITH DISABILITIES**

Diana Ivanova*, Antoaneta Terzieva, Galina Tchaneva****

**Sofia University "St. Kliment Ohridski ", Faculty of Medicine, University Hospital Lozenets, Str.
Kozyak 1, – 1407, Sofia, Bulgaria, e-mail: dkg@mail.bg*

*** Medical University School of Public Health - pk 1527 Sofia, Bulgaria, Street "White Sea" № 8,
e-mail: terzieva_antoaneta@abv.bg, galchan@abv.bg*

ABSTRACT

Introduction. Disability (disability) is a state of limitation in the ability of a person to interact with his surroundings that he creates social, intellectual, physical and moral difficulties. The very person who is in that state restriction is called invalid. By the end of the 20th century, the term disability is used more often today often replaced by *uvrezhdane*. Detsata with disabilities have different violations auditory, visual, intellectual impairment, damage to the musculoskeletal system.

The aim of this study was to determine the training needs of nurses working in the children's sections on specific care for children with disabilities.

Material and Methods. An survey of 15 nurses from the Department of Pediatrics - University Hospital „Lozenets“ - Sofia and 30 nurses from Specialized Hospital for Active Treatment in pediatrics- Sofia.

Results and conclusions. A significant part of the nurses (75.55%) indicate that they are often forced to serve children with visual, hearing, physical or intellectual disabilities. The nurse must be trained to assume that the defect is what makes development itself particularly specific or different. Specifics of the work with disabled children definitely requires the right conditions to work with these children, standard care plans, there is additional training for nurses in response to specific concerns and individual needs. Today social practice requires the creation of new quality medical education that is adequate to the development of these children.

Key words: training, nurses, disabilities, attention

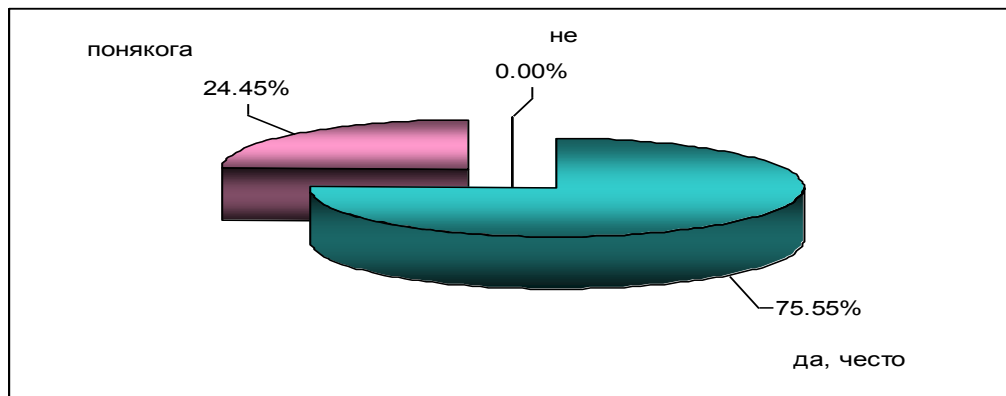
Въведение. Инвалидността (уврежданията) е състояние на ограничение във възможностите на даден човек да взаимодейства с обкръжаващата го среда, което му създава социални, интелектуални, физически или морални затруднения. Самият човек, който се намира в това състояние на ограничение се нарича инвалид. До края на 20 век термина инвалидност се използва по-често, нерядко днес се заменя с увреждане. Децата с увреждания са с различни нарушения – слухови, зрителни, интелектуални нарушения, увреждания на опорно-двигателния апарат.

Целта на настоящото проучване е да се установи потребността от обучение на медицинските сестри работещи в детски сектори, относно специфичните грижи за деца с увреждания.

Материал и методи. Проведено е анонимно анкетно проучване на 15 медицински сестри от Клиника по детски болести - УБ "Лозенец"- София и 30 медицински сестри от Специализирана болница за активно лечение по детски болести – София.

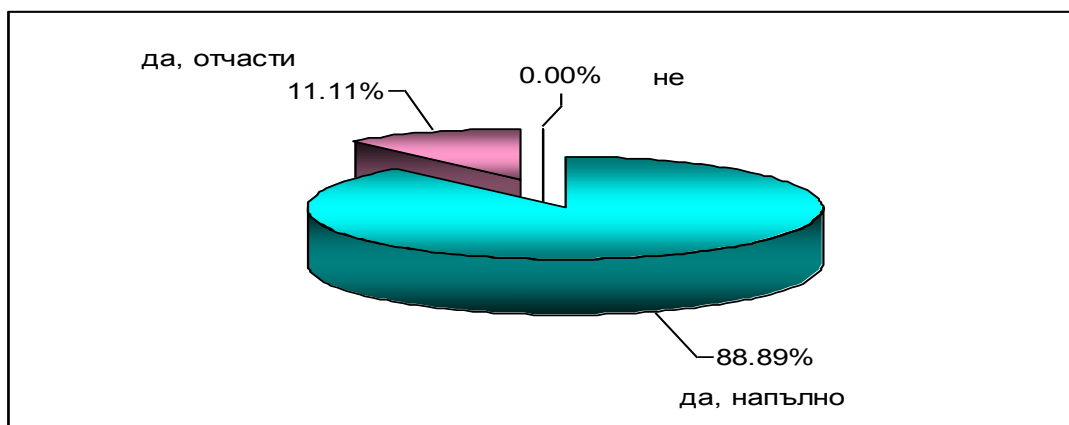
Резултати и обсъждане. За да се гарантира качествено обслужване на децата с ДЦП е важно да се проучи състоянието на грижите за тези деца в детските отделения на многопрофилните болници, където се налага те да бъдат лекувани като всички останали болни деца. Медицинските сестри в детските отделения трябва да осъществяват адекватни грижи за децата с ДЦП, като се съобразяват с техните специфични потребности от грижи.

Фиг.1. Извършване на грижи за деца със зрителни, слухови, физически или интелектуални увреждания в детските отделения

Една значителна част от медицинските сестри – 75,55%, посочват че са извършвали грижи за деца с увреждания. Отговор „понякога“ са посочили около $\frac{1}{4}$ от анкетираните медицински сестри. Прави впечатление, че няма отрицателни отговори на този въпрос. Децата с ДЦП също боледуват от различни заболявания, поради което трябва да бъдат лекувани в детските отделения на многопрофилните болници.

Фиг. 2. Специфика на грижите при деца с увреждания

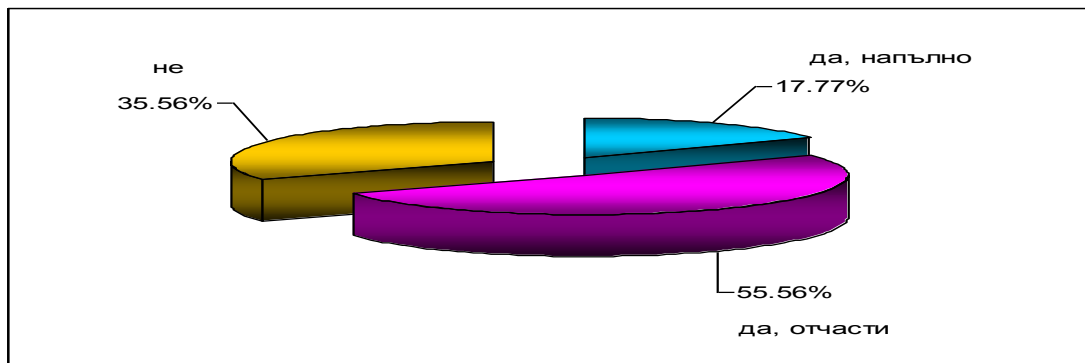
Почти всички медицински сестри са на мнение, че грижите за децата с ДЦП са значително по-различни и специфични. Отрицателни отговори и на този въпрос няма посочени. Отговор „да, отчасти“ са избрали само 11,11% от анкетираните. Тези данни определено показват, че грижите за децата с ДЦП трябва да се основават на своя специфична концепция, интердисциплинарен подход и организация. Само по този начин може да се

осигури на тези деца определено качество на болнично обслужване и своевременно решаване на възникналите медицински проблеми.

Това от своя страна определя потребността от обучение на медицинските сестри за извършване на грижи за деца с увреждания.

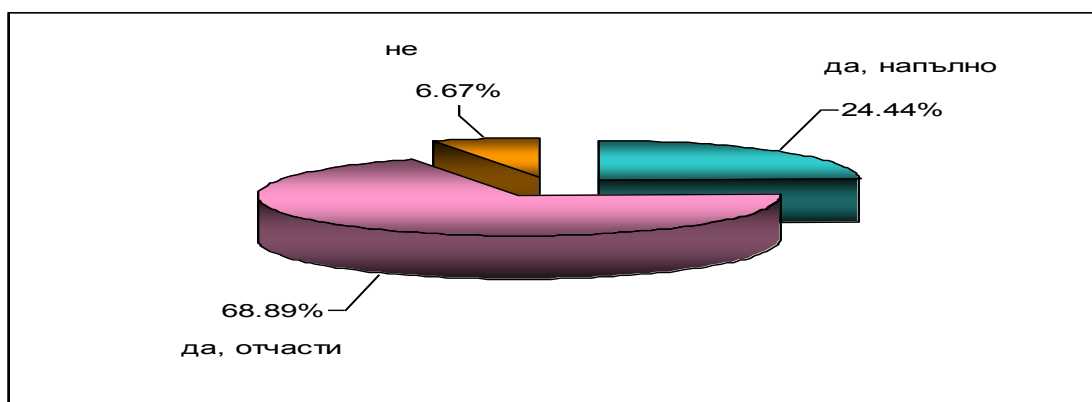
За да бъдат осъществени качествени грижи за децата с ДЦП, детските отделения на многопрофилните болници трябва да разполагат с необходимите условия за престоя на детето в отделението и за неговото придвижване при провеждане на изследвания и лечебни процедури.

Фиг. 3. Наличие на условия в детските отделения за грижите за деца с увреждания

Получените резултати показват едно тревожно състояние на съвременните болници, а именно – липсата на условия за извършване на грижи за децата с ДЦП. Положителен отговор са посочили 17,77% от анкетираните, а отрицателен отговор – 35,56%. Близко половината от анкетираните медицински сестри, считат че отделенията „отчасти“ осигуряват подходящите условия за тези деца. Ето защо е необходимо да се търсят различни форми за финансиране на сестрински проекти, които са насочени към подобряване на качеството на здравните грижи за деца с увреждания, като се използват съвременните постижения на медицината и технологиите.

Фиг. 4. Самооценка на медицинските сестри относно квалификацията им за грижи за деца с ДЦП

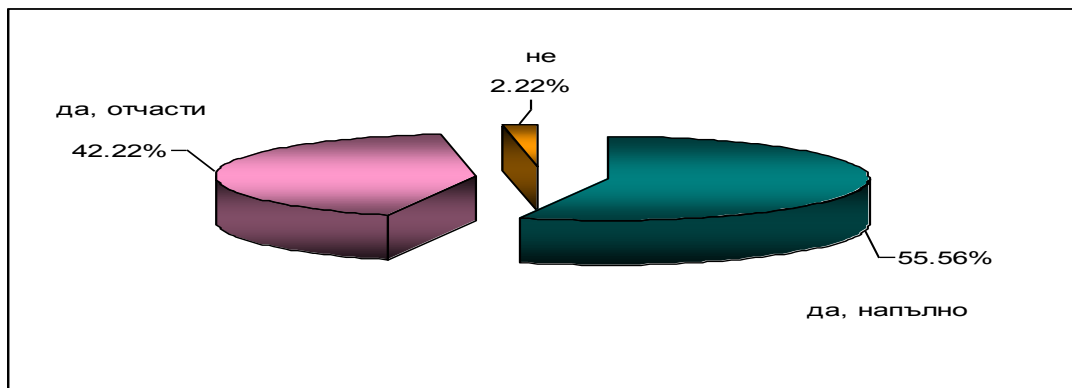
Получените резултати от самооценката на медицинските сестри показват, че едва $\frac{1}{4}$ от респондентите отговарят положително. По-голямата част от анкетираните считат, че са само

„отчасти“ подготвени и квалифицирани за да се справят с проблемите на детето с ДЦП. Отрицателно са отговорили една незначителна част от тях.

Тези резултати определено показват една несигурност на медицинските сестри от детските отделения по отношение на грижите за деца с увреждания. Поради това е необходимо да им се предоставя възможност да се обучават в различните форми на следдипломно обучение и да повишават своята квалификация и в тази насока.

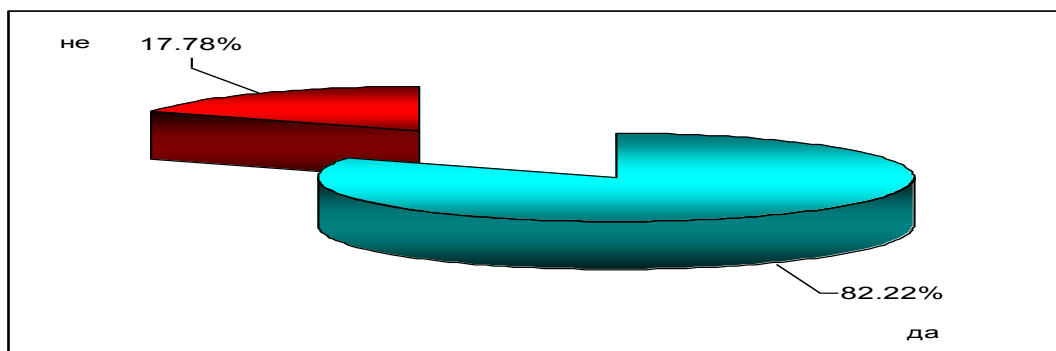
Освен с формите на обучение, качеството на грижите за деца с ДЦП може да бъде подобро чрез разработване и въвеждане на стандартни планове за сестрински грижи при различните състояния и увреждания на децата с ДЦП, които да бъдат използвани от медицинските сестри при необходимост.

Фиг. 5. Подобряване на грижите за деца с увреждания чрез въвеждане на стандартни планове за грижи

Повече от половината от анкетираните медицински сестри, считат че грижите за децата с увреждания ще бъдат напълно подобрени при въвеждане на стандартни планове за сестрински грижи. Отрицателно са отговорили една незначителна част – 2,22%, а отговор „отчасти“ са посочили 42,22%. Плановите за грижи са професионален стандарт за сестрински грижи, като по този начин се гарантира определено качество на грижите и постигането на желаните резултати от тях. Изработването на индивидуален план за грижи от медицинските сестри е най-добрият начин за гарантиране на качеството, но по този начин се отделя значително време. Стандартните планове, когато са предварително разработени биха спестили на медицинските сестри време и усилия и биха им помогнали бързо и адекватно да осъществяват грижи за децата с увреждания.

Фиг. 6. Желание на медицинските сестри за участие в обучение

Получените резултати показват, че по-голямата част от медицинските сестри, работещи в детските отделения имат желание да участват в обучение свързано с грижите за деца с увреждания. Необходимо е да се търсят разнообразни форми за провеждане на обучението, при което да се осигури възможност и за придобиване на практически умения на медицинските сестри. Необходимо е също, университетските структури, в които се осъществява следдипломно обучение на медицинските сестри да разработват и предлагат учебни помагала свързани с тематиката.

Изводи. Медицинските сестри от детските отделения посочват, че често се налага да извършват грижи за деца със зрителни, слухови, физически и интелектуални увреждания (75,55%). Те определено считат, че в болничните отделения само „отчасти“ са осигурени условия за грижи за тези деца. Според медицинските сестри, въвеждането на стандартни планове за грижи ще подобри грижите за децата. Прави впечатление, че значителна част от анкетираните (82,22%) заявяват своето желание за участие в обучение по тази тема.

Всеки индивид има своите собствени, единствени и неповторими физически и интелектуални личностни качества. Именно поради това високо квалифицираните медицински сестри трябва да бъдат в състояние да анализират повлияващите здравето фактори на индивидуално, семейно и обществено ниво, а не само да реализират първични здравни грижи. Спецификата при работата с деца с увреждания определено изисква наличие на подходящи условия за работа с тези деца, стандартни планове за грижи, необходимо е допълнително обучение на медицинските сестри в отговор на специфичните грижи и индивидуални потребности. Спецификата при работата с деца с увреждания определено изисква наличие на подходящи условия за работа с тези деца, стандартни планове за грижи, необходимо е допълнително обучение на медицинските сестри в отговор на специфичните грижи и индивидуални потребности. Днес социалната практика налага създаването на ново качествено медицинско образование, което да е адекватно на развитието на тези деца.

Литература:

1. Енева, Й.; Родителите, като партньор в терапевтичния процес на децата със специални нужди, сп. Специална педагогика, С.2000, стр.58-66.
2. Кръстева, Н., Й. Ангелова, Сестрински грижи при хора с увреждания, Пловдив, 2005
3. Петров, Ив., Невротични реакции при децата, обект на соматопедията, сп. „Специална педагогика”, книжка 3 / 2000, стр.87
4. Радулов, Вл.; Лекционен материал по Юридическа защита на деца с психо-физически аномалии, 2001г.
5. Шулман, Л.: Изкуството да се помага на индивиди, семейства и групи, София, изд. БПА, 1994